

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007
0030 Oslo

Oslo, 28.02.2011

Høring – oppfølging av instituttsektoren

Vi viser til høringsbrev 24.01.2011.

Instituttsektoren er en viktig drivkraft for kompetanseutviklingen og formidlingen av denne til landbruksnæringens utøvere, offentlig forvaltning og samfunnet ellers. Det viktigste for Naturviterne er at forskningen beholder sin relevans og kvalitet. En avgjørende faktor for å oppnå dette er at gode fagmiljøer beholdes og styrkes.

I et helhetsperspektiv synes forskningen på landbruk og naturressurser å være presset i dag. Norsk landbruksrådgivning sliter med finansieringen. Det er liten betalingsvilje blant eierne. Offentlig rådgivning i kommuner og fylkesmenn er bygd ned, selv om det fortsatt er forventning til at man kan få slik rådgivning. Forvaltningsloven gir da også føringer på at brukere skal få nødvendig veiledning i sitt møte med det offentlige. De samme offentlige instanser møter et innsalg fra instituttsektoren for å finansiere forskning. Det synes fra vårt ståsted som om det hadde vært en fordel med tydeligere føringer på hvem som skal betale hva og hvordan instituttsektoren skal sikres gode rammebetingelser framover.

Forholdet mellom forskning og forvaltning

På grunn av klimaendringer og økt krav til produktivitet til landbruket er fokuset på forbedringer og tilpassninger av produksjonen til lokale forhold mer aktuelt enn noen sinne. Forvaltningen må være forberedt på dette, men har i liten grad ressurser til etterutdanning av eget personell eller til å gjennomføre kurs for brukere. Kommunal og regional statlig forvaltning har store utfordringer med å vedlikeholde egen kompetanse.

Skal instituttsektoren i større grad finansiere sin forskning med innsalg til forvaltningen, må forvaltningen i større grad ha frie midler til å kjøpe dette. Det som tilbys må også være relevant og det er da naturlig at oppdragsgiver i større grad må få være med på å sette konkrete mål for forskningsprosjektene.

Prinsipielt sett burde oppdragsforskning rettet mot rene produksjonsforbedringer bli lagt til private aktører som Norsk landbruksrådgivning. De kan i større grad leve med en vektet prioritering fra sine oppdragsgivere. Instituttene bør forbli en nøytral forskningsinstans med høy integritet.

Regionalisering

Største utfordring for landbruksfaglige miljøer nå er fragmentering av fagmiljøer. Det er en stor fordel med desentrale forsøk for å sikre lokal tilpassning, men man må også sikre store nok fagmiljøer. Det viktigste blir derfor å beholde de gode fagmiljøene på Ås livskraftige. En modell med større grad av samhandling med lokale UoH enheter på bekostning av fagmiljøene på Ås vil etter vår mening svekke den totale resursbruken og styrken i landbruksforskningen.

Landbruksforskning er i dag allerede den forskningen på verdensbasis med størst avkastning. Det er også slik i Norge at landbruksforskningen bidrar betydelig til samfunnsmessig nytte både ved direkte produksjonsforbedringer, bedre forvaltning og dermed bidrar til å oppfylle landbrukspolitikkenes mål om desentralisert bosetting.

Internasjonalisering

Om økt internasjonal deltakelse og forskermobilitet er sentrale mål må dette sees i sammenheng med det vitenskaplige og samfunnsmessige oppdraget til instituttene. Hva som bør gjøres for å legge til rette for økt internasjonalisering og forskermobilitet vil derfor i stor grad måtte variere mellom forskningsinstituttene. Naturviterne vil dog benytte muligheten til å advare mot å gå for tilsynelatende lettvinte løsninger knyttet til for eksempel økt bruk av midlertidige tilsetninger. Erfaringer fra blant annet universitets og høyskolesektoren viser at de begrensede mulighetene for å få fast tilsetting i sektoren byr på til dels store utfordringer knyttet til forskerrekruttering.

Videre prosess

Naturviterne vil gjerne følge opp den gode kommunikasjonen vi har hatt med LMD i denne prosessen, både gjennom sentralt ledd og lokale tillitsvalgte. Vi ser fram til arbeidet i arbeidsgrupper og referansegruppen.

Med vennlig hilsen

Finn Roar Bruun

Roger Matberg